

Sygn. akt I KO 110/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie skazanego **D. C.**
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 18 stycznia 2023 r.,
osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie
zakończonych wyrokiem Sądu Najwyższego
z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt I KK 343/22,
uchylającym w części wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze,
z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt VII Ka 1108/17,
oraz utrzymany nim w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Zielonej Górze
z dnia 27 września 2017 r., sygn. akt II K 469/17,
na podstawie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. oraz art. 35 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. odmówić przyjęcia wniosku D. C. o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. I KK 343/22 wobec jego oczywistej bezzasadności;**
- 2. w zakresie sygnalizującym potrzebę wznowienia z urzędu (art. 9 § 2 k.p.k.) postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt VII Ka 1108/17 stwierdzić swoją niewłaściwość i sprawę przekazać zgodnie z właściwością Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, wyrokiem łącznym z dnia 27 września 2017 r., sygn. akt II K 469/17:

1. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego D. C. wyrokami Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie II K 262/09 oraz z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie VII K 578/10 i skazał go na karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres zatrzymania w sprawie II K 262/09 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze,
2. ustalił, że z chwilą uprawomocnienia się przedmiotowego wyroku łącznego traci moc kara łączna orzeczona wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie II K 1225/11,
3. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego D. C. wyrokami Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie II K 1225/11, Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie II K 453/11 oraz Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 6 listopada 2012 r. w sprawie II K 390/12 i skazał go na karę łączną 6 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres zatrzymania w sprawie II K 1225/11 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, okres tymczasowego aresztowania na terytorium Wielkiej Brytanii w związku z wydaniem Europejskich Nakazów Aresztowania w sprawach II Kop 105/15 i II Kop 141/15 Sądu Okręgowego w Zielonej Górze oraz okres tymczasowego aresztowania w sprawie II K 390/12 Sądu Rejonowego w Słubicach,
4. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie w sprawie umorzył,
5. ustalił, że w pozostałym zakresie wyroki objęte opisanymi wyżej karami łącznymi podlegają odrębnemu wykonaniu.

W wyniku rozpoznania apelacji wniesionych przez skazanego i jego obrońcę, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, wyrokiem z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt VII Ka 1108/17, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok łączny.

Od powyższego wyroku kasację na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wywiódł Prokurator Generalny. Wymieniony wyrok zaskarżył w części utrzymującej w mocy orzeczenie o karze łącznej 1 roku pozbawienia wolności, obejmującej kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Rejonowego w Zielonej Górze,

wydanymi w sprawach o sygn. II K 262/09 i VII K 578/10 - na korzyść skazanego. Prokurator Generalny zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, tj. art. 433 § 1 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu nieprawidłowej kontroli odwoławczej i utrzymaniu w mocy zaskarżonego apelacjami obrońcy i skazanego wyroku łącznego, pomimo tego, że na skutek zaniechania - z obrazą art. 410 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. - wyjaśnienia istotnych okoliczności, wyrok Sądu I instancji w części orzekającej wobec skazanego D. C. karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, obejmującą kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, wydanymi w sprawach o sygn. II K 262/09 i VII K 578/10, został wydany z rażącym naruszeniem art. 607e § 1 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k., co obligowało Sąd odwoławczy do uchylenia wyroku w tej części oraz umorzenia w tym zakresie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego - na podstawie art. 572 k.p.k. Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz utrzymanego w tym zakresie w mocy wyroku łącznego Sądu I instancji i umorzenie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Sąd Najwyższy uznał kasację Prokuratora Generalnego za oczywiście zasadną, dlatego też rozpoznał i uwzględnił ją na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Zważył przy tym, iż istotnie w postępowaniu w przedmiocie wyroku łącznego, toczącym się przed Sądem Rejonowym w Zielonej Górze, doszło do naruszenia art. 607e § 1 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k., co, na skutek nie dość wnikliwej kontroli odwoławczej, uszło uwadze Sądu Okręgowego w Zielonej Górze. Tym samym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt I KK 343/22 uchylono zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, oba w części dotyczącej rozstrzygnięcia o połączeniu węzłem kary łącznej kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami Sądu Rejonowego w Zielonej Górze w sprawach o sygn. akt II K 262/09 i VII K 578/10 i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzono postępowanie karne w tym zakresie.

Pismem z dnia 27 października 2022 r. D. C. zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Najwyższego o sygn. akt I KK 343/22. W uzasadnieniu pisma wskazał, że Sąd

Najwyższy rozpoznając przedmiotową sprawę nie zastosował art. 536 k.p.k. w związku z czym zostało pominięte uchybienie z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Rzeczone pismo zostało potraktowane przez Przewodniczącego Wydziału I Izby Karnej Sądu Najwyższego jako wniosek o wyznaczenie obrońcy i wznowienie postępowania, który to został zarejestrowany w Sądzie Najwyższym pod sygn. I KO 110/22.

W kolejnych pismach D. C. wniosł o wstrzymanie wykonania wyroków II K 749/06, VII K 578/10 i II K 262/09 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze oraz II K 528/12 Sądu Rejonowego w Sulęcinie. Wskazał ponadto, że domaga się rozpoznania kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na jego korzyść w sprawie o sygn. akt I KK 343/22 w szerszym zakresie, tj. od kary łącznej orzeczonej w pkt 4 wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 27 września 2017 r., sygn. akt II K 469/17, ponownie sygnalizując naruszenie art. 536 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Z uzasadnienia złożonych pism wynika, że skazany uchybienie z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. odnosi właśnie do wskazanej wyżej części orzeczenia Sądu Rejonowego w Zielonej Górze eksponując naruszenie art. 607e § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należało odmówić przyjęcia wniosku skazanego D. C. o wznowienie postępowania jako oczywiście bezzasadnego.

Na wstępie godzi się zauważyć, że znaczenie czynności procesowej ocenia się według treści złożonego oświadczenia (*vide* art. 118 § 1 k.p.k.), tym samym wniosek D. C. o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Najwyższego o sygn. akt I KK 343/22 został słusznie potraktowany jednocześnie jako wniosek o wznowienie postępowania, albowiem tylko wówczas może być wszczęta procedura zmierzająca do ewentualnego wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Zgodnie z art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania nierespektującego obowiązującego w postępowaniu wznowieniowym rygoru przymusu adwokacko-radcowskiego (bez wzywania do uzupełniania tego braku) w sytuacji, gdy „z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność”. Użyty przez ustawodawcę zwrot „odmawia” oznacza, że Sąd Najwyższy jest zobligowany do przeprowadzenia takiej kontroli osobistego wniosku

strony, który wbrew art. 545 § 2 k.p.k. nie został sporządzony i podpisany przez profesjonalnego przedstawiciela procesowego, pod kątem okoliczności, na których go oparto. Zaznaczyć bowiem trzeba, że wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego podstawy zostały ustawowo skatalogowane (art. 540 k.p.k., 540a k.p.k., 540b k.p.k.) i nie każde, nawet zaistniałe w rzeczywistości, uchybienie procesowe będzie się w nie wpisywało. W orzecznictwie wskazuje się, że „oczywista bezzasadność”, o której mowa w art. 545 § 3 k.p.k. powinna być rozumiana podobnie jak na gruncie przepisu art. 535 § 3 k.p.k., a zatem „bezzasadność oczywista to taka, która nie wymaga szczególnego badania, jest widoczna na pierwszy rzut oka, niewątpliwa i wniosek obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia” (postanowienie SN z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, nr 1, poz. 5).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy podkreślić trzeba, że D. C. podstawy wznowienia postępowania w sprawie o sygn. akt I KK 343/22 upatruje jedynie w niezastosowaniu art. 536 k.p.k. przy rozpoznaniu kasacji przez Sąd Najwyższy, co w jego ocenie skutkowało pominięciem uchybienia z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Skazany złożył kilka kolejnych pism do przedmiotowej sprawy, w których nie tylko nie powołał żadnej innej, nawet potencjalnej podstawy wznowienia, ale też nie wskazał jakichkolwiek okoliczności świadczących, czy chociażby sygnalizujących możliwość ich wystąpienia w sprawie o sygn. akt I KK 343/22. Tymczasem wskazane przez skazanego uchybienie w postaci naruszenia art. 536 k.p.k. nie mieści się w katalogu podstaw wznowieniowych przewidzianych w rozdziale 56 k.p.k., dlatego też powoływana okoliczność nie mogła doprowadzić do wznowienia postępowania w niniejszej sprawie. Sąd Najwyższy rozpoznając kasację był związany wyrażonymi w niej granicami zaskarżenia oraz podniesionymi zarzutami, a samo ewentualne niezastosowanie art. 536 k.p.k. może być potencjalnie rozpatrywane w kategoriach innego rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, co jednak przesłanki wznowieniowej nie stanowi. Skoro zatem kontrola wniosku oraz złożonych pism D. C. wykazała, że zarówno nie zostały one oparte na podstawach do wznowienia postępowania w sprawie o sygn. akt I KK 343/22, jak również nie wskazano czy chociażby nie zasygnalizowano okoliczności uzasadniających wznowienie w tej sprawie, to

należało potraktować go jako oczywiście bezzasadny, co nakazywało odmowę jego przyjęcia w trybie art. 545 § 3 k.p.k. Taki stan rzeczy czynił zbędnym podejmowanie dalszych czynności procesowych w przedmiocie rozpoznania wniosku skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Celem przepisu art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. jest zredukowanie zbędnych przebiegów procesowych w postępowaniu wznowieniowym, w sytuacji, gdy obiektywnie brak jest podstaw do wznowienia postępowania. Wobec tego, jeżeli już *prima vista* jasny jest brak okoliczności wskazujących na zmaterializowanie się którejkolwiek z podstaw wznowieniowych wskazanych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. nieracjonalne i niecelowe byłoby kontynuowanie czynności procesowych mających doprowadzić do uzupełnienia braków formalnych wniosku przez wyznaczenie skazanemu obrońcy z urzędu, skoro okoliczności wskazane przez skazanego obiektywnie nie mogą doprowadzić do wznowienia postępowania w sprawie I KK 343/22.

Co zaś tyczy się rozstrzygnięcia zawartego w pkt 2 niniejszego postanowienia, wskazać należy, że pobieżna lektura pisma D. C. mogła omylnie wskazywać, że jego głównym celem jest jedynie dochodzenie wznowienia postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Najwyższego o sygn. akt I KK 343/22. Zestawienie wszystkich pism nadesłanych przez skazanego prowadzi do zgoła odmiennego wniosku. Bezwzględnej przyczyny odwoławczej, wymienianej w pismach skazanego, nie należy odnosić do postępowania przed Sądem Najwyższym, lecz *de facto* do postępowania przed sądami powszechnymi orzekającymi w przedmiocie wyroku łącznego. Do takiej konstatacji prowadzą podnoszone w nadesłanych pismach argumenty, które wyraźnie wskazują, że wystąpienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. skazany kieruje do rozstrzygnięcia zawartego w pkt 4 wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 27 września 2017 r., sygn. akt II K 469/17, w którym połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego w tym m.in. wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 17 maja 2021 r., sygn. akt II K 1225/11. Zdaniem D. C. sprawa o sygn. akt II K 1225/11 nie stanowiła podstawy wydanego Europejskiego Nakazu Aresztowania do przekazania jego osoby, albowiem „sąd brytyjski nie wyraził zgody na wykonanie (...) kary ujętej w ENA II Kop 105/15 tj. II K 1225/11” (k. 21 akt SN). Jak należało przyjąć, w

rzeczywistości to do postępowania w sprawie II K 469/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze oraz w sprawie VII Ka 1108/17 Sądu Okręgowego w Zielonej Górze skazany starał się sygnalizować naruszenie ograniczenia wynikającego z zasady specjalności stanowiącego ujemną przesłankę dla orzeczenia w ramach wyroku łącznego (*vide* art. 607e § 1 k.p.k.), co z kolei zgodnie z ugruntowanymi poglądami orzecznictwa, stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. (por. wyrok SN z dnia 20 października 2011 r., III KK 140/11, LEX nr 1044023). Tym samym, rzeczywistą ośią problemu jawiło się dostrzeżenie sygnalizacji w trybie art. 9 § 2 k.p.k. podstawy uzasadniającej wznowienie postępowania z urzędu w obliczu ewentualnego uchybienia z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. zaistniałego w toku postępowania przed sądami powszechnymi. Wskazane z natury rzeczy nie może być przedmiotem postępowania wznowieniowego przed Sądem Najwyższym, który nie jest sądem właściwym w sprawie, albowiem zgodnie z treścią art. 544 § 1 k.p.k. w kwestii wznowienia postępowania zakończonego orzeczeniem sądu okręgowego orzeka sąd apelacyjny. Wobec tego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zakresie sygnalizującym potrzebę wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt VII Ka 1108/17 stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał zgodnie z właściwością – Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu. Powyższe działanie podyktowane jest dążeniem do realizacji wskazania wyrażonego w art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k., co nakazywało podjąć działanie zmierzające do przyśpieszenia przedmiotowego postępowania.

W świetle argumentacji wskazanej powyżej rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosków o wstrzymanie wykonania orzeczeń stało się bezprzedmiotowe, albowiem tę kwestię zobowiązany będzie rozważyć Sąd Apelacyjny w Poznaniu.

Mając powyższe na uwadze postanowiono jak w części dyspozytywnej.